

Ceza Muhakemesi Hukuku Sertifika Eğitimi

Osmaniye Barosu,
16.10.2021

- Doç. Dr. Fahri Gökçen TANER
- Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku
ABD
- taner@law.ankara.edu.tr

AIHS m. 6/2 ve 3 SUÇ İSNADI BAĞLAMINDA SAĞLANAN ASGARI TEMİNATLAR

2 Bir suç ile itham edilen herkes, suçluluğu yasal olarak sabit oluncaya kadar suçsuz sayılır.

3 Her sanık en azından aşağıdaki haklara sahiptir:

a) Kendisine yöneltilen suçlamanın niteliği ve nedeninden en kısa zamanda, anladığı bir dille ve ayrıntılı olarak haberdar edilmek;

b) Savunmasını hazırlamak için gerekli zamana ve kolaylıklara sahip olmak;

c) Kendi kendini savunmak veya kendi seğeceği bir savunmacının yardımından yararlanmak ve eğer savunmacı tutmak için mali olanaklardan yoksun bulunuyor ve adaletin selameti gerektiriyorsa, mahkemece görevlendirilecek bir avukatın para ödemeksizin yardımından yararlanabilmek;

d) İddia tanıklarının sorguya çekmek veya çektirmek, savunma tanıklarının da iddia tanıklarıyla aynı koşullar altında çağırılmasının ve dinlenmesinin sağlanmasını istemek;

e) Duruşmada kullanılan dili anlamadığı veya konuşmadığı takdirde bir tercümanın yardımından para ödemeksizin yararlanmak.

Sami Özbil başvurusu, § 64; Aligül Alkaya vd. başvurusu (Genel Kurul), § 135.

► “(...) soruşturma aşamasında bir avukat yardımından yararlanma en az kovuşturma aşaması kadar önemlidir. Çünkü bu aşamada elde edilen deliller, yargılama sırasında **söz konusu suçun hangi çerçevede ele alınacağını belirlemektedir**. Özellikle delillerin toplanması ve kullanılması aşamasında cezai yargılamaya ilişkin mevzuat giderek daha karmaşık hâle geldiğinden sanık, kovuşturmanın bu aşamasında kendisini savunmasız bir durumda bulabilir ve **ancak bu savunmasızlık ya da kendini suçlamaya karşı koruma hakkı bir avukatın yardımı ile gereği gibi telafi edilebilir.**”

Dayanan/Türkiye, 13.10.2009, §32.

- Mahkemenin kabul ettiği ve onun içtihat hukukunun çerçevesini çizen, genel kabul gören uluslararası normlara uygun olarak, isnat altındaki kişi, yalnızca ifadesi alınırken değil, **gözaltına alınır alınmaz** avukat yardımından faydalanma hakkından yararlanabilmelidir (ilgili uluslararası hukuki belgeleri için bkz. Salduz §37-44). Muhakemenin adil olması esas olarak, isnat altındaki kişinin özellikle hukuki yardımla bağlantılı olan kapsamlı tüm hizmetleri almasını gerektirir. Bu bağlamda avukat, herhangi bir kısıtlamaya tabi olmaksızın kişinin savunmasının temel unsurlarını güvence altına alabilmelidir. Bunlar; **davanın tartışılması, savunmanın organize edilmesi, lehte olan delillerin toplanması, sorguya hazırlık, endişe altında olan şüpheliyi/sanığı desteklemek ve tutulma şartlarını denetlemektir.**

Salduz/Türkiye, §55. Aynı yönde bkz. Fidancı/Türkiye, 17.2.2012, §38.

- ▶ “(...) Sözleşme'nin 6/1. maddesinin kural olarak, istisnai olayın özel şartları ışığında avukata erişim hakkının kısıtlanmasını gerekli kıldığı gösterilmediği sürece, kollukta şüpheli olarak ilk ifade alma anından itibaren avukata erişimi gerektirmektedir. Zorlayıcı nedenlerin avukata erişim hakkının kısıtlanmasını istisnai olarak haklı gösterdiği hallerde dahi, nedeni her ne olursa olsun sanığa 6. madde uyarınca tanınan haklar gereğinden fazla kısıtlanmamalıdır (uygun olduğu ölçüde bkz. Magee §44) Kolluk ifadesinde kişi avukata erişimi olmaksızın kendisini suçlayan ifadeler kullandığı takdirde ilke olarak savunma hakları, telafi edilmez biçimde zarar görür.”

DOSYA İNCELEME YETKİSİ

Schöps/Almanya, 13.02.2001, §44.

Aynı yönde diğer kararlar:

Garcia Alva/Almanya, 13.02.2001, §39;

Fodale/İtalya, 01.06.2006, §41 ve 42;

Becciev/Moldova, 04.01.2006, §68-72.

► “(...) Tutuklamaya yönelik başvuruyu inceleyen mahkeme, yargısal bir usulün güvencelerini sağlamak zorundadır. Yargılama çelişmeli olmalı ve her zaman taraflar arasında, savcı ve tutulan kişi, silahların eşitliğinin gereklerini sağlamalıdır. Eğer müdafî soruşturma dosyasında yer alan ve müvekkilinin tutulmasının hukuka uygunluğuna etkili bir biçimde karşı çıkmak için gerekli olan belgelere ulaşamazsa, silahların eşitliğinin sağlandığından söz edilemez. Kişinin tutulması Sözleşme'nin 5/1-c, bendi kapsamına girdiği takdirde, duruşma yapılması gerekmektedir. (çok sayıda karar arasında bkz. Lamy/Belçika, 30 Mart 1989, Seri A no. 151, s. 16-17, §29, ve Nikolova/Bulgaristan [Büyük Daire], no. [31195/96](#), §58, AIHM 1999-II).

*Lietzow/Almanya, 13.2.2001, §47;
Migon/Polonya, 25.06.2002, §80.*

- ▶ “AİHM bir soruşturmanın etkili bir şekilde yürütülmesinin, soruşturma süresince toplanan bazı bilgilerin, şüphelilerin **delilleri etkilemeye ve adaletin işleyişini sekteye uğratmaya yönelik çabalarını önlemek amacıyla gizli tutulabileceğini** kabul etmektedir. Ancak, bu meşru amaç, savunma haklarının esaslı bir şekilde kısıtlanmasına gerekçe teşkil etmez. Bu nedenle, tutuklamanın hukukiliğini değerlendirmek **için gerekli olan belgeler, uygun bir şekilde şüphelinin avukatının kullanımına sunulmalıdır.**”

Çelişmeli
muhakeme
hakkı ve
silahların
eşitliği

Silahların eşitliği

- Davanın her bir tarafına, davasını diğer taraf karşısında ciddi bir dezavantaja sokmayacak koşullar altında sunması için makul bir imkan verilmesini gerektirir.
- Taraflara eşitlikçi bir biçimde davranılmasını gerektirir.
- Maddi bir içeriği yok
- Taraflara aynı veya yetkilerin tanınmasını zorunlu kılmaz
- Karşıt yetkilerle dengeleme de mümkündür.
- Duruşma devresinde büyük ölçüde bir eşitliği gerektirir

Çelişme

(çelişmeli muhakeme)

- Çelişme ilkesi ve çelişme yöntemi aynı kökten gelen iki farklı kavramdır
- Çelişme yöntemi muhakemenin diyalektik niteliğini anlatır (tez-anti tez sentez)
- Çelişme ilkesinin yüze karşılık ve çekişme (niza, uyuşmazlık) kavramlarıyla hiçbir ilgisi yoktur
- Tarafların dosyaya giren bilgi ve belgelerden haberdar olabilmeleri ve buna karşı Çelişmenin maddi içeriği yapabilme imkanlarını koruma altına alır

Yavuz Pehlivan ve diğerleri başvurusu (Genel Kurul), 04.06.2015.

12

80. Somut olayda başvuruculara isnat edilen suçlamalara dayanak olarak gösterilen deliller, başvurucularda bulunan deliller değil, üçüncü kişilerde ele geçirilen dijital materyaller olup, soruşturma ve kovuşturma sürecinde yargılama makamlarının tutuklu yargılanan başvuruculara tutuklu buldukları süre boyunca bu delilleri incelemelerine ve teknik inceleme yaptırmalarına izin vermedikleri görölmektedir. Başvurucuların, tutukluluğun yasallığına etkili bir şekilde itiraz edebilmek için temel öneme sahip dijital materyaller ve belgelerin içeriği ile ilgili yeterli bilgiye ve ayrıca ilgili dijital materyaller **hakkında teknik inceleme yapma imkânına sahip olmadıkları ve bu nedenle de silahların eşitliği ilkesinin ihlal edildiği sonucuna varılmıştır. (...)**

87. Üçüncü kişilerden ele geçirilmiş ve suçlamanın temelini teşkil eden esaslı delillere ulaşamaması belli bir süreye kadar makul karşılanabilir. Bununla birlikte böyle durumlarda, diğer tutukluluk durumlarına kıyasla tutukluluğun devam ettirilmesi yönünden daha özenli davranılması gerekir. Zira, suçlamaya dayanak **olgulardan yeterince bilgi sahibi olunmadığı ve bunları sorgulama imkânı bulunmadığında, başvurucuların serbest bırakılmayı isteme haklarını etkili bir şekilde kullanmaları oldukça zorlaşacaktır.”**

<https://www.barobirlik.org.tr/Haberler/duyuru-201923-80544>

Soruşturma dosyasının avukat tarafından vekaletname veya görevlendirme yazısı olmadan incelenmesine ilişkin Adalet Bakanlığı'na yaptığımız başvuru sonucunda Adalet Bakanlığı Ceza İŐleri Genel Müdürlüğü tarafından Cumhuriyet BaŐsavcılıklarına gönderilen duyuru ektedir.

Yapılan duyuruda özetle;

- 1- Soruşturma evresinin gizli olduğu, Şüpheli müdafii ya da katılan, suçtan zarar gören veya malen sorumlu kişi vekilinin soruşturmanın amacını tehlikeye düŐürmemek kaydıyla soruŐturmadan bilgi alması veya soruşturma evrakını inceleyebilmesi için müdafii veya vekili olduğunu beyan ettiği Őahıslarla ilgili UYAP'ta kaydının bulunması ya da müdafii veya vekil sıfatını aldığına dair bir görevlendirme yazısı ya da vekaletnameyi Cumhuriyet savcılığına ibraz etmesi gerektiği,
- 2- Avukatın, müdafii veya vekili olduğunu beyan ettiği Őahıslarla ilgili UYAP'ta kaydı, müdafii veya vekil sıfatını aldığına dair bir görevlendirme yazısı ya da vekaletnamesinin bulunmadığı hallerde;
  - a) Avukat tarafından, soruşturma dosyasının hangi tarafı ile ilgili inceleme yapılmak istendiğine dair kendisinin imzalı beyanını içeren dilekçesi ve ekinde baro kimlik belgesinin bir örneği ile ön büro veya Cumhuriyet savcılığı soruşturma bürosuna baŐvuruda bulunabileceği,
  - b) Avukat tarafından, tarafın iznini içeren imzalı dilekçesi ile kendi dilekçesi ve baro kimlik belgesi örneği ile birlik te dosya inceleme talebinde bulunabileceği,
  - c) Soruşturma dosyasında kısıtlama kararı bulunuyor ise ilgili tarafın katılma hakkının bulunduğu işlemler ile bilirkişi raporlarının da söz konusu avukatın incelemesine sunulabileceği,
- 3- Tüm bu işlemlere dosya inceleme tutanağında yer verilmesi ve taraftar ya da müdafii veya vekiller tarafından sunulan dilekçeler ile eklerinin taranarak UYAP sistem ne aktarılması gerektiği,

hususunda görüş bildirilmiŐtir.

İSTİNAF

İSTİNAF KANUN YOLU

KANUNYOLLARI

OLAĞAN

İTİRAZ

İSTİNAF

TEMYİZ

OLAĞANÜSTÜ

YAR. CUM. BAŞ
SAV İTİRAZI

KANUN
YARARINA
BOZMA

YARGILAMANIN
YENİLENMESİ

AİHS Ek 7 Numaralı Protokol

01.08.2016'da yürürlüğe girdi

Sayfa : 24

RESMÎ GAZETE

8 Nisan 2016 – Sayı : 29678

MİLLETLERARASI SÖZLEŞME

Karar Sayısı : 2016/8717

Türkiye Cumhuriyeti adına 14 Mart 1985 tarihinde imzalanan ve 10/3/2016 tarihli ve 6684 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan ekli “11 No’lu Protokol ile Değişik İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşme’ye Ek 7 No’lu Protokol”ün onaylanması; Dışişleri Bakanlığının 28/3/2016 tarihli ve 10719437 sayılı yazısı üzerine, 31/5/1963 tarihli ve 244 sayılı Kanunun 3 üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulu’nca 28/3/2016 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Madde 2- Cezai Konularda Temyiz Hakkı

1- Mahkeme tarafından ceza gerektiren bir suç nedeniyle mahkûm edilen herkes, mahkûmiyetinin veya hükmolunan cezanın yüksek bir mahkeme tarafından yeniden incelenmesini sağlama hakkına sahiptir. Bu hakkın kullanımı, kullanımının dayanakları dâhil kanunla düzenlenir.

2- Kanunla belirlenmiş hafif nitelikli suçlar bakımından veya ilgili kişinin, ilk davada en yüksek mahkeme tarafından yargılanmış veya beraat kararına karşı yapılan itirazın ardından hakkında mahkûmiyet kararı verilmiş olması durumlarında, bu hak istisnalara tabi olabilir.

CEZA MUHALEMESİNDE ÇÖZÜLMESİ GEREKEN SORUNLAR

MADDİ SORUN

HUKUKİ SORUN

Temyiz nedeni madde 288

- (1) Temyiz, ancak hükmün **hukuka aykırı** olması nedenine dayanır.
- (2) Bir hukuk kuralının uygulanmaması veya yanlış uygulanması hukuka aykırılıktır

Temyiz olağan ve hukuki derece kanun yoludur.

GENEL BİLGİLER

İstinaf kanun yolunun varlık sebebi

Maddi olay adaletini sağlamak (istinaf)

Ülkede hukuk birliğini sağlamak (temyiz)

Bölge adliye mahkemelerinin yaklaşımı

Temyiz kanun yoluyla ilişkisi

1412 sayılı CMUK bağlamında

5271 sayılı CMK bağlamında

MİLAT 20 Temmuz 2016

- İncelmenin niteliği

Özel kanunların temyize ilişkin hükümleri

Madde 285 – (1) Türk Ceza Kanununun 18 inci maddesinin dördüncü fıkrası hükmü hariç; diğer kanunlarda temyiz edilebileceği veya haklarında Yargıtaya başvurulabileceği belirtilmiş olup da bölge adliye mahkemelerinin görev alanına giren dava ve işlere ilişkin ilk derece mahkemelerinin karar ve hükümlerine karşı istinaf yoluna başvurulur.

**CEZAÎ KONULARDA ULUSLARARASI ADLÎ İŞ BİRLİĞİ KANUNU Kanun
Numarası : 6706, Kabul Tarihi : 23/4/2016**

İade yargılaması

MADDE 18- (1) Kişinin rızaya dayalı iade usulünü kabul etmemesi hâlinde mahkeme, iade şartlarını bu Kanun ve Türkiye'nin taraf olduğu milletlerarası andlaşma hükümlerine göre inceleyerek iade talebinin kabul edilebilir olup olmadığına karar verir.

(2) Talep eden devlet tarafından gönderilen belgelerin yeterli görülmemesi hâlinde mahkeme, uygun bir süre içinde ek bilgi ve belgelerin gönderilmesini isteyebilir.

(3) İade yargılamasında katılma talebinde bulunulamaz.

(4) **Mahkemenin kararına karşı temyiz yoluna başvurulabilir.** Yargıtay bu başvuruları üç ay içinde sonuçlandırır. Kararın kesinleşmesi hâlinde iade evrakı karar ile birlikte Merkezî Makama gönderilir.

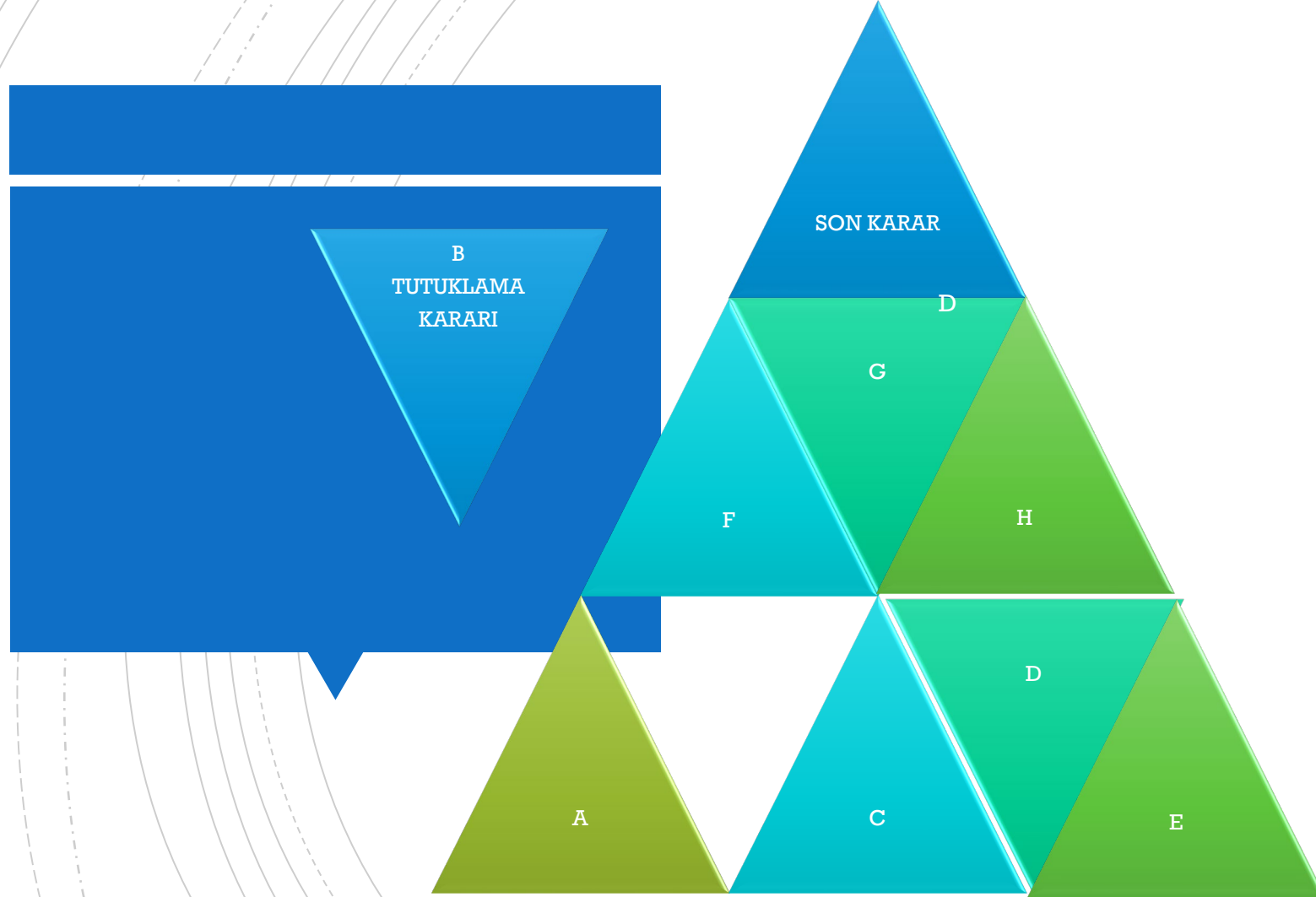
MİLAT 20 Temmuz 2016

- **Temyiz ve karar düzeltme**

- *Madde 8- (1) Bölge adliye mahkemelerinin, 26.9.2004 tarihli ve 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun geçici 2 nci maddesi uyarınca Resmî Gazetede ilân edilecek göreve başlama tarihinden önce verilen kararlar hakkında, **kesinleşinceye kadar** Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 322 nci maddesinin dördüncü, beşinci ve altıncı fıkraları hariç olmak üzere, 305 ilâ 326 ncı maddeleri uygulanır. (Ek cümle: 1/7/2016-6723/33 md.) **Bu kararlara ilişkin dosyalar bölge adliye mahkemelerine gönderilemez.** (Ek cümle: 6/12/2006-5560/29 md.) Yargıtay ceza daireleri ile Ceza Genel Kurulu kararlarındaki yazıma ilişkin maddi hataların düzeltilmesi için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, ilgili ceza dairesi veya Ceza Genel Kuruluna başvurabilir.*

HANGİ KARARLAR İSTİNAF (m. 272/2) VEYA TEMYİZ EDİLEBİLİR (m. 306)

İstinaf Madde 272

- (1) İlk derece mahkemelerinden verilen hükümlere karşı istinaf yoluna başvurulabilir. Ancak, onbeş yıl ve daha fazla hapis cezalarına ilişkin hükümler, bölge adliye mahkemesince re'sen incelenir.
- (2) Hükümden önce verilip hükme esas teşkil eden veya başkaca kanun yolu öngörülmemiş olan mahkeme kararlarına karşı da hükümle birlikte istinaf yoluna başvurulabilir.
- (3) Ancak;
  - a) **(Değişik: 31/3/2011-6217/23 md.)** Hapis cezasından çevrilen adli para cezaları hariç olmak üzere, sonuç olarak belirlenen üçbin Türk Lirası dâhil adli para cezasına mahkûmiyet hükümlerine,
  - b) Üst sınırı beşyüz günü geçmeyen adli para cezasını gerektiren suçlardan beraat hükümlerine,
  - c) Kanunlarda kesin olduğu yazılı bulunan hükümlere,
  - Karşı istinaf yoluna başvurulamaz. **(Ek cümle:14/4/2020-7242/17 md.) Bu suretle verilen hükümler tekerrüre esas olmaz.**

İstinaf istemi ve süresi

Madde 273 – (1) İstinaf istemi, **hükmün açıklanmasından itibaren yedi gün içinde hükmü** veren mahkemeye bir dilekçe verilmesi veya zabıt kâtibine bir beyanda bulunulması suretiyle yapılır; beyan tutanağa geçirilir ve tutanak hâkime onaylattırılır. Tutuklu sanık hakkında 263 üncü madde hükmü saklıdır.

(2) Hüküm, istinaf yoluna başvurma hakkı olanların yokluğunda açıklanmışsa, **süre tebliğ tarihinden başlar.**

(3) **(Değişik: 18/6/2014-6545/75 md.)** Ağır ceza mahkemelerinde bulunan Cumhuriyet savcıları, mahkemelerinin yargı çevresi içerisindeki asliye mahkemelerinin hükümlerine karşı, **kararın o yer Cumhuriyet başsavcılığına geliş tarihinden itibaren yedi gün içinde istinaf yoluna başvurabilirler.**

(4) Sanık ve bu Kanuna göre katılan sıfatını almış olanlar ile katılma isteği karara bağlanmamış, reddedilmiş veya katılan sıfatını alabilecek surette suçtan zarar görmüş bulunanların dilekçe veya beyanında, **başvuruya ilişkin nedenlerin gösterilmemesi inceleme yapılmasına engel olmaz.**

(5) **Cumhuriyet savcısı, istinaf yoluna başvurma nedenlerini gerekçeleriyle birlikte yazılı isteminde açıkça gösterir. Bu istem ilgililere tebliğ edilir.** İlgililer, tebliğ tarihinden itibaren yedi gün içinde bu husustaki cevaplarını bildirebilirler.

- Süre tutulabilir mi? Süre tutum dilekçesi diye bir şey var mı? (m. 273)
- Gerekçe tebliğ edilmemişse (m. 275)

İstinaf başvurusunun etkisi

Madde 275 – (1) Süresi içinde yapılan istinaf başvurusu, hükmün kesinleşmesini engeller.

(2) Hüküm, istinaf yoluna başvuran Cumhuriyet savcısına veya ilgililere **gerekçesiyle birlikte açıklanmamışsa; hükme karşı istinaf yoluna başvurulduğunun mahkemece öğrenilmesinden itibaren gerekçe, yedi gün içinde tebliğ edilir.**

YEREL MAHKEMENİN KABUL EDİLEBİLİRLİK DENETİMİ

CMK m. 276

SÜRE

HÜKMÜN İSTİNAF
KANUN YOLUNA
GÖTÜRÜLMESİNİN
MÜMKÜN OLUP
OLMADIĞI

İSTİNAF KANUN
YOLUNA BAŞVURMA
HAKKI

BAM a başvuru
CMK 276/2

BAM'IN ÖN İNCELEMESİ

CMK m. 279

YER İTİBARI İLE
YETKİ

SÜRE

HÜKME KARŞI
İSTİNAFA
BAŞVURULMASININ
MÜMKÜN OLUŞ
OLMADIĞI

BAŞVURU HAKKI

İtiraz kanun yolu
CMK 279 son cümle

Bölge adliye mahkemesinde inceleme ve kovuşturma⁽¹⁾⁽²⁾⁽³⁾⁽⁴⁾

Madde 280 – (1) Bölge adliye mahkemesi, (...) ⁽¹⁾ dosyayı ve dosyayla birlikte sunulmuş olan delilleri inceledikten sonra;

a) İlk derece mahkemesinin kararında usule veya esasa ilişkin herhangi bir hukuka aykırılığın bulunmadığını, delillerde veya işlemlerde herhangi bir eksiklik olmadığını, ispat bakımından değerlendirmenin yerinde olduğunu saptadığında istinaf başvurusunun esastan reddine, 303 üncü maddenin birinci fıkrasının (a), (c), (d), (e), (f), (g) ve (h) bentlerinde yer alan ihlallerin varlığı hâlinde hukuka aykırılığın düzeltilerek istinaf başvurusunun esastan reddine, ⁽²⁾⁽³⁾

b) **(Ek: 20/7/2017-7035/15 md.)** Cumhuriyet savcısının istinaf yoluna başvurma nedenine uygun olarak mahkumiyete konu suç için kanunda yazılı cezanın en alt derecesinin uygulanmasını uygun görmesi hâlinde, hukuka aykırılığın düzeltilerek istinaf başvurusunun esastan reddine,

c) **(Ek:17/10/2019-7188/27 md.)⁽⁵⁾** Başka bir araştırmaya ihtiyaç duyulmadan cezayı kaldıran veya cezada indirim yapılmasını gerektiren şahsî sebeplere ya da şahsî cezasızlık sebeplerine bağlı olarak daha az ceza verilmesini veya ceza verilmesine yer olmadığına karar verilmesini gerektiren hâllerde, hukuka aykırılığın düzeltilerek istinaf başvurusunun esastan reddine,

d) **(Ek: 20/7/2017-7035/15 md.)** Olayın daha fazla araştırılmasına ihtiyaç duyulmadan davanın reddine karar verilmesi veya güvenlik tedbirlerine ilişkin hatalı kararın düzeltilmesi gereken hâllerde hukuka aykırılığın düzeltilerek istinaf başvurusunun esastan reddine,

e) İlk derece mahkemesinin kararında 289 uncu maddenin birinci fıkrasının (g) ve (h) bentleri hariç diğer bentlerinde belirtilen bir hukuka aykırılık nedeninin bulunması hâlinde hükmün bozulmasına ve dosyanın yeniden incelenmek ve hükmolünmek üzere hükmü bozulan ilk derece mahkemesine veya kendi yargı çevresinde uygun göreceği diğer bir ilk derece mahkemesine gönderilmesine, ^{(3) (4)}

f) **(Ek:17/10/2019-7188/27 md.)⁽⁵⁾** Soruşturma veya kovuşturma şartının gerçekleşmediğinin veya önödeme ve uzlaştırma usulünün uygulanmadığının anlaşılması ya da davanın ilk derece mahkemesinde görülmekte olan bir dava ile birlikte yürütülmesinin zorunlu olması hâlinde hükmün bozulmasına ve dosyanın yeniden incelenmek ve hükmolünmek üzere hükmü bozulan ilk derece mahkemesine veya kendi yargı çevresinde uygun göreceği diğer bir ilk derece mahkemesine gönderilmesine,

g) Diğer hâllerde, gerekli tedbirleri aldıktan sonra (...) davanın yeniden görülmesine ve duruşma hazırlığı işlemlerine başlanmasına, ⁽²⁾⁽³⁾

Karar verir.

- *(1) 15/8/2016 tarihli ve 674 sayılı KHK'nin 15 inci maddesiyle, bu maddenin birinci fıkrasında yer alan "Cumhuriyet Başsavcılığının tebliğnamesini," ibaresi yürürlükten kaldırılmış olup, daha sonra bu hüküm 10/11/2016 tarihli ve 6758 sayılı Kanunun 15 inci maddesiyle aynen kabul edilerek kanunlaşmıştır.*

BAM'IN VEREBİLCEĞİ KARARLAR

İstinaf başvurusunun esaslan
reddi
280/1-a

Karar düzeltilerek istinaf
başvurusunun esaslan reddi
280/1-a,b,c,d,

Bozma
Hukuka kesin aykırılık
nedeniyle
280/1-e
289/1 (g) ve (h) bentleri
hariç

Diğer hallerde duruşma
açarak yeniden karar verme
280/1-g

Bozma
280/1-f
Muhakeme şartının
gerçekleşmediği, önödeme ve
uzlaştırma usulünün
uygulanmadığının anlaşılması ya
da birleştirme ihtiyacı

İSTİNAF VE/VEYA TEMYİZ SEBEBİ

MUTLAK

CMUK m. 308

CMK m. 289

NİSBİ

CMUK m. 307

CMK m.288

Temyiz nedeni madde 288

(1) Temyiz, ancak hükmün hukuka aykırı olması nedenine dayanır.

(2) Bir hukuk kuralının uygulanmaması veya yanlış uygulanması hukuka aykırılıktır

Temyiz olağan ve hukuki derece kanun yoludur.

İSTİNAF KANUN
YOLUNDA
DURUŞMA

DURUŞMA
AÇTIRMALI

PEKİ
NASIL?

Ali Önal Başvurusu,
(Genel Kurul)
25.5.2017

- 49. Gerekçeli karar hakkı, kişilerin adil bir şekilde yargılanmalarını sağlamayı ve denetlemeyi amaçlamakta; tarafların **muhakeme sırasında ileri sürdükleri iddialarının kurallara uygun biçimde incelenip incelenmediğini bilmeleri** ve ayrıca demokratik bir toplumda, kendi adlarına verilen yargı kararlarının sebeplerini toplumun öğrenmesinin sağlanması için de gerekli olmaktadır. (Sencer Başat ve diğerleri [GK], B. No: 2013/7800, 18/6/2014, §§ 31, 34).
- 50. Mahkemelerin anılan yükümlülüğü, yargılamada ileri sürülen her türlü iddia ve savunmaya karar gerekçesinde ayrıntılı şekilde yanıt verilmesi gerektiği şeklinde anlaşılabilir. Ancak derece mahkemeleri, kendilerine sunulan tüm iddialara yanıt vermek zorunda değilse de (Yasemin Ekşi, B. No: 2013/5486, 4/12/2013, § 56) **davanın esas sorunlarının incelenmiş olduğu gerekçeli karardan anlaşılmalıdır.**
- 51. Bir kararda tam olarak hangi unsurların bulunması gerektiği davanın niteliğine ve koşullarına bağlıdır. Muhakeme sırasında açık **ve somut bir biçimde öne sürülen iddia ve savunmaların davanın sonucuna etkili olması, başka bir deyişle davanın sonucunu değiştirebilecek nitelikte bulunması hâlinde davayla doğrudan ilgili olan bu hususlara mahkemelerce makul bir gerekçe ile yanıt verilmesi gerekir** (Sencer Başat ve diğerleri, § 35).

Savunmanın delil toplama taleplerinin reddi
AİHS 6/1
Çelişme ve silahların eşitliği

Anayasa Mahkemesi

RUHŞEN MAHMUTOĞLU
BAŞVURUSU

Karar Tarihi: 15/1/2020

Aynı yönde

MURAT POLAT VE SEBAHATTİN
ÜNLÜ BAŞVURUSU

Karar Tarihi: 7/11/2019

67.Sonuç olarak derece mahkemesi, başvuruçunun mahkûmiyet kararının dayanağı olan A.U. ile şifreli bir şekilde haberleştiği ve silahlı terör örgütü talimatıyla İ.T.nin öldürülememesi üzerine devreye giren kişi olduğu iddialarına esas alınan delillerin doğruluğu ve uygunluğu yönünden **ileri sürülen itirazları gerekçeli kararında tartışmamış**; bu iddialar yönünden **soruşturmanın genişletilmesi talebi hakkında herhangi bir değerlendirmede bulunmamıştır**. Belirli bir davaya ilişkin olarak delilleri değerlendirme ve gösterilen delilin davayla ilgili olup olmadığına karar verme yetkisi kural olarak yargılamayı yürüten mahkemeye aittir. Ayrıca yine hem bu aşamada ve hem de bu bağlamda suçlu-suçsuz kararı vermek ya da daha hafif veya ağır ceza belirlemek de Anayasa Mahkemesinin görevinde bulunmadığı gibi Anayasa Mahkemesince burada varılacak olan sonuç başvuruçunun mutlaka beraat ettirilmesi veya mahkûm edilmesi gerektiği anlamına da gelmemektedir. Burada belirtilen eksikliklerin derece mahkemesince giderilmesi suretiyle yapılacak inceleme ve değerlendirme sonucuna göre bir karar verileceği tabiidir. Bununla birlikte somut olayda, derece mahkemesinin mahkûmiyete gerekçe gösterdiği olguların varlığı yönünden **sadece iddia makamının gösterdiği delilleri dikkate alması, başvuruçunun aynı olguların aksini ispat için gösterdiği delillerle ilgili gerekli ve yeterli bir inceleme/değerlendirme yapmaması başvuruçuyu iddia makamı karşısında usule ilişkin imkânlardan yararlanma noktasında önemli ölçüde dezavantajlı konuma düşürmüştür**. Başvuruçunun iddialarını kendi imkânlarıyla ispat etmesi olanaklı değildir. Bu koşullarda Mahkemece izlenen yöntemin çelişmeli yargılama ve silahların eşitliği ilkelerinin gereklerine uygun olmadığı ve başvuruçunun menfaatlerini koruyan güvenceler içermediği açıktır. Bu durum, yargılamanın bir bütün hâlinde adil olmaktan çıkmasına neden olmuştur.

68. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamındaki **çelişmeli yargılama ve silahların eşitliği** ilkelerinin ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

AİHM Büyük
Dairesi
Murtazaliyeva/Rusya
18.12.2018

- *Sözleşmenin 6/1 ve 6/3(d) maddeleri ışığındaki içtihadı bağlamında yeniden formüle etmiş ve gelecekteki davalara rehberlik etmesi amacıyla üçlü bir test ortaya koymuştur. Buna göre:*
- *Tanık dinlenmesi talebi yeterince gerekçelendirilmiş ve isnad konusu maddi olayla ilişkilendirilmiş midir?*
- *Yerel mahkemeler, tanıklığın olayla ilişkisini değerlendirmiş ve tanığı duruşmada dinlenmemesi bağlamında yeterli gerekçe ortaya koymuş mudur?*
- *Yerel mahkemenin tanığın dinlenmemesi yönündeki kararı yargılamayı bir bütün olarak adil olmakta çıkartmakta mıdır?*

AİHM 5. Dairesi
Abdullayev /
Azerbaycan,
07.03.2019

Söz konusu üçlü testin, uygun olduğu ölçüde (mutadis mutandis) ortaya konulması talep edilen diğer deliller (başvuru konusu olayda kaydı) bakımından da uygulanabileceğini ifade etmiştir

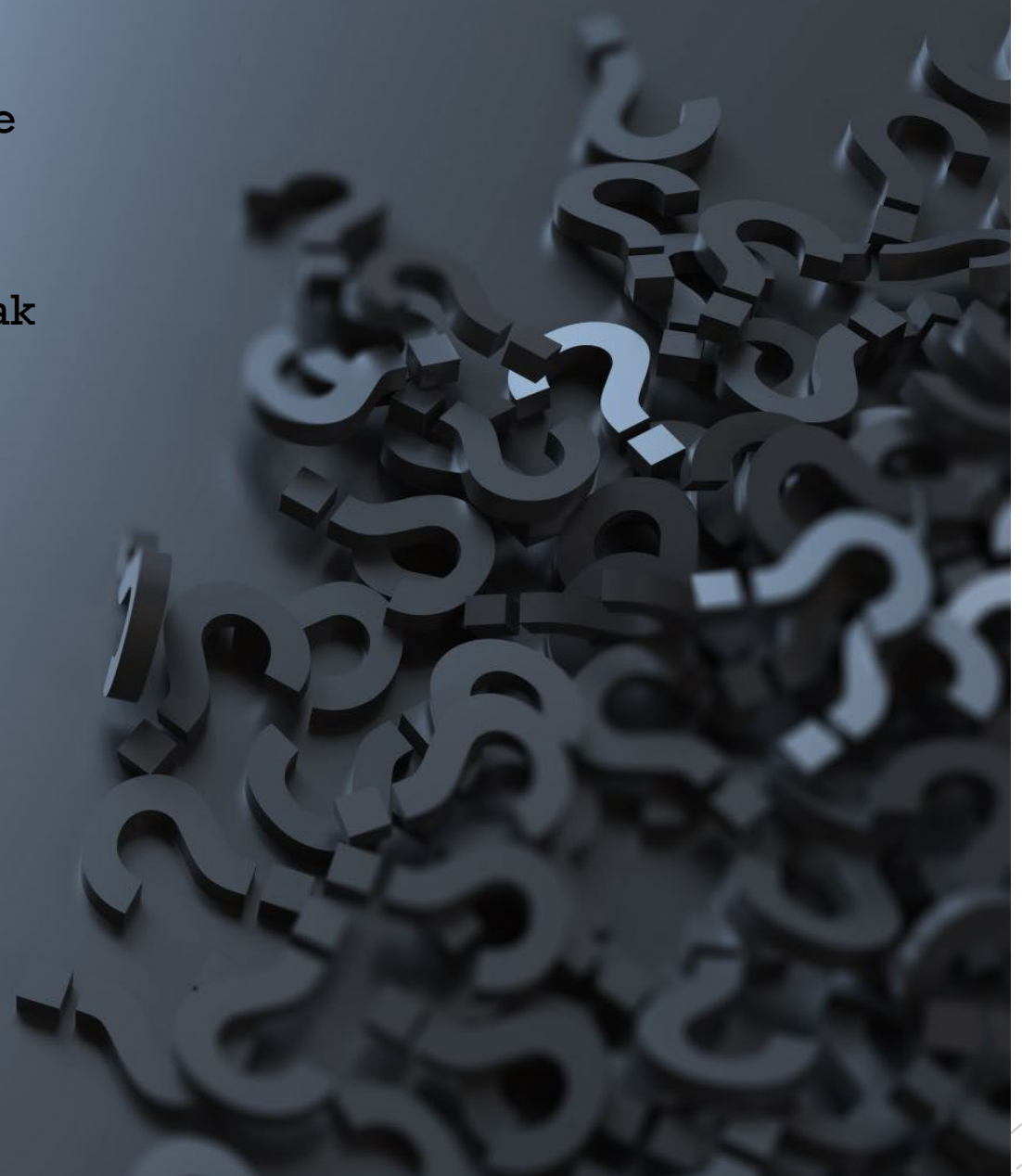
- *Dolayısıyla Beşinci Daire'nin somut olaydaki tespiti ışığında, söz konusu üçlü test şu şekilde okunabilir:*
- *İlgili delilin ortaya konulması talebi yeterince gerekçelendirilmiş ve isnad konusu maddi olayla ilişkilendirilmiş midir?*
- *Yerel mahkemeler, ilgili delilin olayla ilişkisini değerlendirmiş ve delilin incelenmesi bağlamında yeterli gerekçe ortaya koymuş mudur?*
- *Yerel mahkemenin ilgili delili incelememesi yönündeki kararı yargılamayı bir bütün olarak adil olmakta çıkartmakta mıdır?*

(1) Temyiz dilekçesi veya beyanında gösterilmiş olmasa da aşağıda yazılı hâllerde hukuka kesin aykırılık var sayılır:

- a) Mahkemenin kanuna uygun olarak teşekkül etmemiş olması.
- b) Hâkimlik görevini yapmaktan kanun gereğince yasaklanmış hâkimin hükme katılması.
- c) Geçerli şüphe nedeniyle hakkında ret istemi öne sürülmüş olup da bu istem kabul olduğu hâlde hâkimin hükme katılması veya bu istemin kanuna aykırı olarak reddedilip hâkimin hükme katılması.
- d) Mahkemenin kanuna aykırı olarak davaya bakmaya kendini görevli veya yetkili görmesi.
- e) Cumhuriyet savcısı veya duruşmada kanunen mutlaka hazır bulunması gereken diğer kişilerin yokluğunda duruşma yapılması.
- f) Duruşmalı olarak verilen hükümde açıklık kuralının ihlâl edilmesi.
- g) Hükümün 230 uncu madde gereğince gerekçeyi içermemesi.
- h) Hüküm için önemli olan hususlarda mahkeme kararı ile savunma hakkının sınırlandırılmış olması.
- i) Hükümün hukuka aykırı yöntemlerle elde edilen delile dayanması

Hukuka kesin aykırılık hâlleri m. 289 (mutlak temyiz nedenleri)

- *Duruşma hazırlığı*
- **Madde 281 – (1)** Duruşma hazırlığı aşamasında bölge adliye mahkemesi başkanı veya görevlendireceği üye, 175 inci madde hükümlerine uygun olarak duruşma gününü saptar; gerekli çağrılarını yapar. **Tutuksuz sanığa yapılacak çağrıda kendi başvurusu üzerine açılacak davanın duruşmasına gelmediğinde davasının reddedileceği ayrıca bildirilir.**
- (2) Mahkemece, gerekli görülen tanıkların, bilirkişilerin dinlenilmesine ve keşfin yapılmasına karar verilir.

AYM, Esas Sayısı : 2017/49, Karar Sayısı : 2017/113
Karar Tarihi: 14.6.2017

- 14. İtiraz konusu kural ile kanun koyucu, tutuksuz sanığa yapılacak çağrıda sanığın istinaf duruşmasına katılmadığı takdirde açtığı istinaf davasının reddedileceğinin ihtar edileceğini düzenlemiştir. Bu hüküm uyarınca davetiye tebliğine rağmen duruşmaya katılmayan tutuksuz sanığın istinaf başvurusunun reddine karar verilecektir. Bununla birlikte kural, istinaf duruşmasına katılmayan tutuksuz sanığın kendisini bir müdafî vasıtasıyla temsil ettirmesi hâline de özel bir düzenleme öngörmemiştir. Başka bir ifade ile istinaf duruşmasına katılmayan sanık, kendisini bir müdafî aracılığıyla o duruşmada temsil ettirse dahi kural gereği istinaf başvurusu reddedilecektir. **Bu sonuç da sanığın savunma hakkı kapsamında müdafî yardımından yararlanma hakkını zedelemektedir.** İtiraz konusu kuralla kanun koyucunun ceza muhakemesinin temel amacı olan maddi gerçeğe ulaşma amacı karşısında istinaf yargılamasının hızlandırılması amacına öncelik verdiği anlaşılmaktadır. Ancak yukarıda ifade edildiği üzere bu konudaki tercihin; kişilerin savunma hakkını, bu çerçevede müdafî yardımından yararlanma hakkını kullanılamaz hâle getirmemesi gerekir. Tutuksuz sanığın müdafî yardımından yararlanma hakkını yitirmesine neden olan itiraz konusu kural bu yönüyle adil yargılanma hakkıyla bağdaşmamaktadır.
- 15. Açıklanan nedenlerle kural Anayasa'nın 36. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

- *İstisnalar* ⁽²⁾⁽³⁾
- **Madde 282 –** (1) Duruşma açıldığında aşağıda gösterilen istisnalar dışında bu Kanunun duruşma hazırlığı, duruşma ve karara ilişkin hükümleri uygulanır:
  - a) Duruşma, bu Kanunun öngördüğü genel hükümlere göre başladıktan sonra görevlendirilen üyenin inceleme raporu anlatılır. ⁽²⁾
  - b) İlk derece mahkemesinin gerekçeli hükmü anlatılır. ⁽²⁾
  - c) **(Değişik: 20/7/2017-7035/17 md.)** İlk derece mahkemesinde dinlenen tanıkların ifadelerini içeren tutanaklar ile keşif tutanakları ve bilirkişi raporu anlatılır.
  - d) **(Ek: 20/7/2017-7035/17 md.)** Bölge adliye mahkemesi duruşma hazırlığı aşamasında toplanan delil ve belgeler, yapılmışsa keşif ve bilirkişi açıklamalarına ilişkin tutanak ve raporlar anlatılır. ⁽²⁾⁽³⁾
  - e) Bölge adliye mahkemesi duruşmasında dinlenilmeleri gerekli görülen tanık ve bilirkişiler çağrılır. ⁽²⁾
  - f) **(Ek: 17/10/2019-7188/28 md.)** Sanık, müdafii, katılan ve vekilinin davetiye tebliğ edilmesine rağmen duruşmaya gelmemesi hâlinde duruşmaya devam edilerek sanığın sorgu tutanakları anlatılmak suretiyle dava yokluklarında bitirilebilir. Ancak, 195 inci madde hükümleri saklı kalmak üzere, sanık hakkında verilecek ceza, ilk derece mahkemesinin verdiği cezadan daha ağır ise, her hâlde sanığın dinlenmesi gerekir.

İSTİNAF KANUN YOLUNDA DURUŞMANIN YÜRÜYÜŞÜ

- *Sanık lehine başvurma hâlinde verilecek hüküm*
- **Madde 283** – (1) İstinaf yoluna YALNIZ sanık lehine başvurulmuşsa, yeniden verilen hüküm, önceki hükümle belirlenmiş olan cezadan daha ağır olamaz.
- (4) 20/7/2017 tarihli ve 7035 sayılı Kanununun 18 inci maddesiyle, bu maddenin birinci fıkrasına “yoluna” ibaresinden sonra gelmek üzere “yalnız” ibaresi eklenmiştir.

Hükmün temyiz kanun yolundaki karşılığı

- 307/4(4) Hüküm yalnız sanık tarafından veya onun lehine Cumhuriyet savcısı veya 262 nci maddede gösterilen kimselerce temyiz edilmişse, yeniden verilen hüküm, önceki hükümle belirlenmiş olan cezadan daha ağır olamaz.
- *Direnme yasağı*
- **Madde 284** – (1) Bölge adliye mahkemesi karar ve hükümlerine karşı direnilemez; bunlara karşı herhangi bir kanun yoluna gidilemez.
- (2) İtiraz ve temyize ilişkin hükümler saklıdır.

Cezanın ağırlaştırılması YASAĞI ve direnme yasağı

TEMYİZ KANUN
YOLUNDA ORTAYA
ÇIKAN FARKLILIKLAR

- **Temyiz ve karar düzeltme**
- *Madde 8- (1) Bölge adliye mahkemelerinin, 26.9.2004 tarihli ve 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun geçici 2 nci maddesi uyarınca Resmî Gazetede ilân edilecek göreve başlama tarihinden önce verilen kararlar hakkında, **kesinleşinceye kadar** Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 322 nci maddesinin dördüncü, beşinci ve altıncı fıkraları hariç olmak üzere, 305 ilâ 326 ncı maddeleri uygulanır. (Ek cümle: 1/7/2016-6723/33 md.) **Bu kararlara ilişkin dosyalar bölge adliye mahkemelerine gönderilemez.** (Ek cümle: 6/12/2006-5560/29 md.) Yargıtay ceza daireleri ile Ceza Genel Kurulu kararlarındaki yazıma ilişkin maddi hataların düzeltilmesi için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, ilgili ceza dairesi veya Ceza Genel Kuruluna başvurabilir.*

MİLAT 20 Temmuz 2016

5271 sayılı kanun uyarınca İSTİNAFTA KESİNLEŞEN HÜKÜMLER

- İstinaf mahkemesi bozma kararları (ilk dereceye geri döndü)
- 286/2
- a) İlk derece mahkemelerinden verilen beş yıl veya daha az hapis cezaları ile miktarı ne olursa olsun adli para cezalarına karşı istinaf başvurusunun esastan reddine dair bölge adliye mahkemesi kararları,
- b) İlk derece mahkemelerinden verilen beş yıl veya daha az hapis cezalarını artırmayan bölge adliye mahkemesi kararları,
- c) **(Ek: 20/7/2017-7035/20 md.)** Hapis cezasından çevrilen seçenek yaptırımlara ilişkin ilk derece mahkemesi kararları ile ilgili olarak bölge adliye mahkemesince verilen; seçenek yaptırımlara ilişkin her türlü kararlar ve istinaf başvurusunun esastan reddine dair kararlar, ⁽²⁾
- d) **Anayasa Mahkemesinin 27/12/2018 tarihli ve E.:2018/71 K.:2018/118 sayılı Kararı ile İptal; Yeniden Düzenleme:20/2/2019-7165/7 md.) İlk defa bölge adliye mahkemesince verilen ve 272 nci maddenin üçüncü fıkrası kapsamı dışında kalan mahkûmiyet kararları hariç olmak üzere,** ilk derece mahkemelerinin görevine giren ve kanunda üst sınırı iki yıla kadar (iki yıl dâhil) hapis cezasını gerektiren suçlar ve bunlara bağlı adli para cezalarına ilişkin her türlü bölge adliye mahkemesi kararları,
- e) Adli para cezasını gerektiren suçlarda ilk derece mahkemelerinden verilen hükümlere ilişkin her türlü bölge adliye mahkemesi kararları, ^{(2) (3)}
- f) **(Değişik: 18/6/2014-6545/78 md.)** Sadece eşya veya kazanç müsadereğine veya bunlara yer olmadığına ilişkin ilk derece mahkemesi kararları ile ilgili olarak istinaf başvurusunun esastan reddine dair kararları, ⁽¹⁾
- g) On yıl veya daha az hapis cezasını veya adli para cezasını gerektiren suçlardan, ilk derece mahkemesince verilen beraat kararları ile ilgili olarak (...) ⁽²⁾ istinaf başvurusunun esastan reddine dair kararları, ^{(1) (2)}
- h) **(Değişik: 18/6/2014-6545/78 md.)** Davanın düşmesine, ceza verilmesine yer olmadığına, güvenlik tedbirine ilişkin ilk derece mahkemesi kararları ile ilgili olarak bölge adliye mahkemesince verilen bu tür kararlar veya istinaf başvurusunun esastan reddine dair kararlar, ⁽¹⁾
- 1) Yukarıdaki bentlerde yer alan sınırlar içinde kalmak koşuluyla aynı hükümde, cezalardan ve kararlardan birden fazlasını içeren bölge adliye mahkemesi kararları, ⁽¹⁾

- (3) **(Ek:17/10/2019-7188/29 md.)** İkinci fıkrada belirtilen temyiz edilemeyecek kararlar kapsamında olsa bile aşağıda sayılan suçlar nedeniyle verilen bölge adliye mahkemesi ceza dairelerinin kararları temyiz edilebilir:
  - a) Türk Ceza Kanununda yer alan;
    - 1. Hakaret (madde 125, üçüncü fıkra),
    - 2. Halk arasında korku ve panik yaratmak amacıyla tehdit (madde 213),
    - 3. Suç işlemeye tahrik (madde 214),
    - 4. Suçu ve suçluyu övme (madde 215),
    - 5. Halkı kin ve düşmanlığa tahrik veya aşağılama (madde 216),
    - 6. Kanunlara uymamaya tahrik (madde 217),
    - 7. Cumhurbaşkanı hakaret (madde 299),
    - 8. Devletin egemenlik alametlerini aşağılama (madde 300),
    - 9. Türk Milletini, Türkiye Cumhuriyeti Devletini, Devletin kurum ve organlarını aşağılama (madde 301),
    - 10. Silâhlı örgüt (madde 314),
    - 11. Halkı askerlikten soğutma (madde 318),
  - suçları.
  - b) Terörle Mücadele Kanununun 6 ncı maddesinin ikinci ve dördüncü fıkrası ile 7 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan suçlar.
  - c) Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununun 28 inci maddesinin birinci fıkrası, 31 inci maddesi ve 32 nci maddesinde yer alan suçlar.

KESİNLEŞME
SINIRININ ALTINA
OLSA DAHİ
TEMYİZ KANUN
YOLU AÇIK OLAN
HÜKÜMLER
(CMK 286/3)

CMK'NIN
TERMINOLOJİSİNDE
TEMYİZE İLİŞKİN
DİLEKÇELER

TEMYİZ
İSTEMİ (BAŞVURUSU)

GEREKÇELİ TEMYİZ
DİLEKÇESİ
(EK DİLEKÇE)

CMUK

Temyiz talebi ve süresi: Madde 310 – (Değişik: 21/5/1985 -

3206/60 md.) **Temyiz talebi, hükmün tefhiminden bir hafta içinde hükmü veren mahkemeye bir dilekçe verilmesi veya zabıt katibine yapılacak beyanla olur.**

Beyan tutanağa geçirilir ve tutanak hakime tasdik ettirilir. Hükmün tefhimi sanığın yokluğunda olmuşsa bu süre tebliğ tarihinden başlar. Sulh mahkemelerinin temyizi kabil kararları, yargı çevresi içinde buldukları asliye ve ağır ceza mahkemeleri nezdindeki Cumhuriyet savcıları tarafından, tefhim tarihinden itibaren bir ay içinde temyiz edilebilir.

■ *Temyiz istemi ve süresi* ⁽¹⁾

■ **CMK Madde 291 – (1)** Temyiz istemi, hükmün açıklanmasından itibaren **on beş gün** içinde hükmü veren mahkemeye bir dilekçe verilmesi veya zabıt kâtibine bir beyanda bulunulması suretiyle yapılır; beyan tutanağa geçirilir ve tutanak hâkime onaylattırılır. Tutuklu bulunan sanık hakkında 263 üncü madde hükmü saklıdır.

(1)

**TEMYİZ İNCEMESİNİN DURUŞMALI YAPILMASININ
(MURAFANIN) ŞARTLARI**

20.11.2017 TARİHİNE KADARKİ HALİ

CMUK m. 318

CMK m. 299

**SOMUT CEZA 10 YIL
VEYA ÜSTÜNDE**

**TEMYİZ İSTİDASINDA
(BAŞVURUSU
SIRASINDA)
DURUŞMA TALEP
EDİLMİŞ OLMASI**

TEMYİZ İNCEMESİNİN DURUŞMALI YAPILMASININ (MURAFANIN) ŞARTLARI

20.11.2017 TARİHİNDEN SONRAKİ HALİ

CMUK m. 318

CMK m. 299

Duruşmalı inceleme ⁽²⁾

Madde 299 – (1) On yıl veya daha fazla hapis cezasına ilişkin hükümlerde, Yargıtay, **incelemelerini uygun görmesi halinde duruşma yoluyla yapabilir.** Duruşma gününden sanığa, katılana, müdafî ve vekile haber verilir. Sanık, duruşmada hazır bulunabileceği gibi, kendisini bir müdafî ile de temsil ettirebilir. ⁽²⁾

(2) Sanık, tutuklu ise duruşmaya katılmak isteminde bulunamaz.

20/11/2017 tarihli ve 696 sayılı KHK'nin 100 üncü maddesiyle, bu maddenin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "sanığın veya katılanın temyiz başvurusundaki istemi üzerine veya re'sen duruşma yoluyla yapar" ibaresi "uygun görmesi halinde duruşma yoluyla yapabilir" şeklinde değiştirilmiş, daha sonra bu hüküm 1/2/2018 tarihli ve 7079 sayılı Kanununun 94 üncü maddesiyle aynen kabul edilerek kanunlaşmıştır.

**SONUÇ: YARGITAY İSTERSE MURAFAYA
YAPAR İSTEMEZSE YAPMAZ**

- *Yargıtay kararının gönderileceği merci*
- **Madde 304 – (1) (Değişik:20/2/2019-7165/8 md.)** Yargıtayca 302 nci maddenin birinci fıkrası veya 303 üncü madde uyarınca verilen kararlara ilişkin dosya ilk derece mahkemesine, kararın bir örneği ise bölge adliye mahkemesine gönderilmek üzere Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına verilir.

(2) Yargıtay, dosyayı 303 üncü maddede belirtilenlerin dışında kalan hâllerde yeniden incelenmek ve hüküm verilmek üzere hükmü bozulan bölge adliye mahkemesine veya diğer bir bölge adliye mahkemesine gönderir. **(Ek cümleler:20/2/2019-7165/8 md.) Ancak bozma kararı,**

- a) İstinaf başvurusunun esaslan reddi kararına ilişkin ise dosya, gereği için kararı veren ilk derece mahkemesine,
- b) Hukuka aykırılığın düzeltilerek istinaf başvurusunun esaslan reddi kararına ilişkin ise dosya, gereği için kararı veren ilk derece mahkemesine ya da bozma kararının içeriği doğrultusunda Yargıtayca uygun görülmesi halinde bölge adliye mahkemesine,

gönderilir. Dosyanın ilk derece mahkemesine gönderildiği hallerde, kararın bir örneği de bölge adliye mahkemesine gönderilir.

(3) Hüküm, mahkemenin hukuka aykırı olarak kendisini görevli veya yetkili görmesinden dolayı bozulmuşsa, Yargıtay aynı zamanda dosyayı görevli veya yetkili mahkemeye gönderir.

(4) İlk derece mahkemesi tarafından doğrudan temyiz yolu açık bulunan hükümlerle ilgili olarak verilen karara ilişkin dosya, hükmü veren ilk derece mahkemesine gönderilmek üzere Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına verilir.

-
- 7165 sayılı Kanunla eklenen “Geçici 4. Madde:
- “Bu maddeyi ihdas eden Kanunla 304 üncü maddenin ikinci fıkrasında yapılan düzenleme, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra Yargıtay tarafından verilen bozma kararları hakkında uygulanır.”

(1) Yargıtaydan verilen bozma kararı üzerine davaya yeniden bakacak bölge adliye veya ilk derece mahkemesi, ilgililere bozmaya karşı diyeceklerini sorar.

(2) Sanık, müdafii, katılan ve vekilinin dosyada varolan adreslerine de davetiye tebliğ olunamaması veya davetiye tebliğ olunmasına rağmen duruşmaya gelmemeleri nedeniyle bozmaya karşı beyanları saptanmamış olsa da duruşmaya devam edilerek dava yokluklarında bitirilebilir. Ancak, sanık hakkında verilecek ceza, bozmaya konu olan cezadan daha ağır ise, her hâlde dinlenmesi gerekir.

(3) **(Ek:20/2/2019-7165/9 md.)⁽²⁾** Yargıtaydan verilen bozma kararına uyulması hâlinde **ilk derece mahkemesi tarafından verilen karara karşı, istinaf veya temyiz sınırlarına bakılmaksızın sadece temyiz yoluna başvurulabilir.**

5271 SAYILI CMK'NIN TEMYİZ
KANUN YOLUNA İLİŞKİN
HÜKÜMLERİNİN YÜRÜRLÜĞE
GİRMESİYLE ORTAYA
ÇIKAN FARKLILIKLAR*

Dr. Fahri Gökçen TANER**

Ankara Barosu
Dergisi yıl 2017 Sayı 4

<https://ankara.academia.edu/FahriGökçenTaner>

taner@law.ankara.edu.tr

Makalenin Geldiği Tarih: 17.08.2017 Kabul Tarihi: 17.10.2017

* Bu makale hakem incelemesinden geçmiştir ve TÜBİTAK – ULAKBİM Veri Tabanında indekslenmektedir.

** Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Elemanı.

Doç. Dr. Fahri Gökçen TANER
Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza ve
Ceza Muhakemesi Hukuku ABD
taner@law.ankara.edu.tr